

Warszawa, 1 grudnia 2010 r.

Od: Fundacja ClientEarth
Poland
Aleje Ujazdowskie 39/4
00-540 Warszawa,
zastępowana przez radcę
prawnego Piotra Turowicza,
adres dla doręczeń:
Aleje Ujazdowskie 39/4
00-540 Warszawa.

Do: Regionalna Dyrekcja
Ochrony Środowiska w Opolu
ul. 1-go Maja 6
45-068 Opole.

**Pismo procesowe
dotyczące postępowania w sprawie wydania decyzji o środowiskowych
uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia polegającego na budowie
bloków 5 i 6 w PGE Elektrownia Opole S.A.**

Niniejszym zgłaszamy następujące wnioski:

1. Wnosimy o ponowne przeprowadzenie procedury udziału społeczeństwa

Uzasadnienie:

Ponowne przeprowadzenie procedury udziału społeczeństwa w rozumieniu art. 33-38 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. Z 2008 r. Nr 199, poz. 1227, ze zm., dalej zwana „Ustawą” jest uzasadnione faktem, iż inwestor przedstawił organowi aneks do raportu OOS (Aneks nr 2), który w istotnym stopniu zmienia ustalenia pierwotnej wersji raportu OOS. W związku z tym należy uznać, że faktycznie doszło do sporządzenia nowej wersji Raportu OOS, a właściwie do sporządzenia nowego raportu OOS.

Raport ten nie był przedmiotem udziału społeczeństwa.

2. Wnosimy o przeprowadzenie rozprawy administracyjnej otwartej dla społeczeństwa

Uzasadnienie:

Przeprowadzenie rozprawy administracyjnej otwartej dla społeczeństwa w rozumieniu art. 36 Ustawy jest uzasadnione spełnieniem w przypadku przedmiotowego postępowania przesłanek określających obowiązek przeprowadzenia rozprawy administracyjnej, określonych w art. 89 § 2 Kodeksu postępowania administracyjnego, w szczególności:

- 1) zachodzi potrzeba uzgodnienia interesów stron (tu: strony – inwestora i organizacji ekologicznych uczestniczących w postępowaniu na prawach strony; wg poglądu prof. Adamiak *„Organ obowiązany jest przeprowadzić rozprawę administracyjną w przypadku, gdy w postępowaniu występują co najmniej dwie strony, a ich interesy nawzajem wykluczają się w całości lub części.”* zob. B.Adamiak [w:] B.Adamiak, J.Borkowski, Kodeks postępowania administracyjnego. Komentarz, C.H.Beck, Warszawa 1996, s. 402);
- 2) zachodzi potrzeba wyjaśnienia sprawy przy udziale biegłych (w zakresie transgranicznego oddziaływania na środowisko oraz wpływu na obszary Natura 2000, zob. pkt 3 i 4 poniżej), ponadto
- 3) przeprowadzenie rozprawy **otwartej dla społeczeństwa** – uzasadnione jest znaczącym oddziaływaniem na środowisko planowanego przedsięwzięcia.

3. Wnosimy o wydanie postanowienia o przeprowadzeniu postępowania w sprawie transgranicznego oddziaływania na środowisko.

Uzasadnienie

Wydanie na podstawie art. 108 ust. 1 pkt 1) Ustawy postanowienia o przeprowadzeniu postępowania w sprawie transgranicznego oddziaływania na środowisko jest uzasadnione tym, że w naszym przekonaniu, z uwagi na skalę planowanych emisji – istnieje **możliwość** znaczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko przedmiotowego przedsięwzięcia. W związku z tym:

4. Wnosimy o dopuszczenie dowodu z opinii eksperta w zakresie ocen oddziaływania na środowisko.

Uzasadnienie

Ustalenia zawarte w Raplocie OOŚ przedmiotowego przedsięwzięcia są niewiarygodne (zob. uwagi do Raportu OOŚ, pkt 1). Aby organ był w stanie jednoznacznie stwierdzić, czy istnieje możliwość znaczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko konieczna jest opinia eksperta.

Ponadto, niniejszym zgłaszamy następujące uwagi do Raportu OOŚ:

1. Brak aktualnej i wyczerpującej analizy możliwych oddziaływań transgranicznych

W pkt. 9.14 Raportu przedstawiono problematykę możliwych oddziaływań transgranicznych projektowanych bloków.

Zarówno w treści Raportu jak i Załącznika nr 18 podnosi się, że w 2007 r. przeprowadzono obliczenia z istniejących bloków.

Na stronie 4 Załącznika stwierdzono m.in.: „W związku z planowaną budową bloków 5 i 6 w PGE Elektrowni Opole S.A. w 2007 r. wykonano wielowariantowe modelowe obliczenia transgranicznego rozprzestrzeniania zanieczyszczeń (SO₂, tlenki azotu, pył) z istniejących i projektowanych bloków. Obecne obliczenia są wykonywane przez ten sam zespół autorski tym samym modelem obliczeniowym dla kształtu inwestycji i prognozowanych emisji wnioskowanych przez Inwestora do realizacji.”

Dalej, autorzy opracowania piszą, że stężenia istniejących i projektowanych bloków PGE Elektrowni Opole S.A. na terenie Republiki Czeskiej będą bardzo małe: znacznie mniejsze od 10 % odpowiednich wartości odniesienia i tym samym nie będą powodować znaczącego oddziaływania transgranicznego.

W tym miejscu należy zadać pytanie, dlaczego zostały wysunięte takie wnioski w odniesieniu do dopiero projektowanych bloków w oparciu o dane po pierwsze pochodzące sprzed dwóch lat, a po drugie odnoszące się do bloków już istniejących, a nie projektowanych?

Już sam tytuł pracy „Obliczenia modelowe rozprzestrzeniania zanieczyszczeń gazowych i pyłowych z istniejących bloków energetycznych Elektrowni Opole z uwzględnieniem pracy projektowanych nowych mocy wytwórczych oraz określenie maksymalnego pułapu emisji dla nowych mocy nie powodującej znaczącego oddziaływania transgranicznego” (EKOPOLIN, Wrocław, październik 2007) wskazuje, że obliczenia zostały przeprowadzone przede wszystkim w odniesieniu istniejących bloków energetycznych, natomiast bloki projektowane zostały tylko „uwzględnione”, co stawia pod znakiem zapytania prawidłowość i wyczerpujący charakter tych obliczeń.

W związku z tym należy uznać, że obliczenie to, ze względu na upływ czasu jak i oparcie się na badaniu innych przecież bloków nie może zostać uznane za wiarygodne.

Dlatego też naszym zdaniem, zasadnym jest przeprowadzenie obliczeń wyłącznie dla bloków 5 i 6 przy uwzględnieniu stanu wiedzy i techniki na dzień dzisiejszy.

Uwaga ta jest o tyle istotna, zważywszy na skupienie się przez autorów obliczeń wyłącznie na badaniu zanieczyszczeń spowodowanych przez dwutlenek siarki i tlenki azotu, przy pominięciu innych zanieczyszczeń.

Z tych względów należy również uznać, że nie jest trafne i prawnie uzasadnione opieranie się przez autorów Raportu na treści pisma Wydziału Ochrony Środowiska Opolskiego Urzędu Wojewódzkiego z dnia 8 listopada 2007, w którym Wydział stwierdził m.in., iż „...można uznać, że emisja z projektowanych bloków nie będzie znacząco oddziaływać transgranicznie”.

Autorzy Raportu wysnuli z cytowanego pisma wnioski m.in., że: „Eksploracja projektowanych bloków nie będzie powodować znaczącego oddziaływania transgranicznego, a tym samym nie wymaga przeprowadzenia postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko, o którym mowa w art. 104 – 112 ustawy z dnia 3 października 2008 o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko”.

Takie stanowisko nie może być uznane za trafne, w szczególności zaś jest nadinterpretacją pisma Wydziału o dwa lata poprzedzającego sporządzenie Raportu i tym samym nie powinno być brane pod uwagę w ocenie czy projektowane bloki będą transgranicznie oddziaływać na środowisko.

Podsumowując, postulujemy o przeprowadzenie ponownych obliczeń i analizy możliwego transgranicznego oddziaływania na środowisko projektowanych bloków 5 i 6 oraz o dopuszczenie opinii biegłego w zakresie ocen oddziaływania na środowisko w przedmiocie odpowiedzi na pytanie: czy przedmiotowe istnieje możliwość znaczącego oddziaływania na środowisko przedmiotowego przedsięwzięcia.

2. Znacząco negatywne oddziaływanie projektowanych bloków 5 i 6 na obszar Natura 2000.

W załączniku nr 17 do Raportu – „Część biologiczna”, autorzy stwierdzają na stronie 3, iż: „Zdecydowana większość elementów projektowanej inwestycji nie będzie miała znaczącego negatywnego wpływu na przyrodę i obszary chronione, w szczególności sieć Natura 2000. Jedynie na trasie rurociągu przesyłowego może dojść do degeneracji zbiorowisk roślinnych. Zmiany te mogą być zminimalizowane przez odpowiednią rekultywację.”

Naszym zdaniem planowana „degeneracji zbiorowisk roślinnych” będzie wpływała na integralność obszaru Natura 2000. Zgodnie z przepisami art. 34 ustawy o ochronie przyrody, w przypadku znaczącego negatywnego oddziaływania, odstępstwo od zasady integralności obszaru Natura 2000, jest możliwe tylko i wyłącznie wtedy, jeśli łącznie zostaną spełnione następujące przesłanki:

1. jest to konieczne ze względu na nadrzędny interes społeczny, w tym ze względu na wymogi o charakterze społecznym i gospodarczym,
2. nie ma rozwiązań alternatywnych,
3. zapewnione zostanie wykonanie kompensacji przyrodniczej niezbędne dla zapewnienia spójności i właściwego funkcjonowania sieci Natura 2000

W tym miejscu należy podnieść, iż żadna z powyższych przesłanek nie została wskazana przez autorów Raportu, mimo, że przepisy ustawy wymagają bezwzględnego zaistnienia wszystkich trzech przesłanek.

Szczególne zaś znaczenie ma to, iż w Raporcie brak jest jakiegokolwiek odniesienia się do spełnienia pierwszych dwóch, wymienionych wyżej przesłanek.

Jest to bardzo istotne albowiem powszechnie przyjętą zasadą jest szerokie rozumienie „nadrzędnego interesu społecznego”. I tak: "nadrzędny interes publiczny, związany z rozwojem ekonomicznym regionu oraz wzrostem zatrudnienia nie jest najwyraźniej

atrybutem wyłącznie planów i przedsięwzięć podejmowanych w sferze publicznej i może zostać przez Komisję Europejską stwierdzony także w przypadku, gdy promotorem jest podmiot prywatny. Warunkiem niezbędnym jest jednak zawsze, aby korzyści z niego płynące miały faktycznie charakter ogólnospołeczny" (S. Urban, Negatywne oddziaływanie planów i przedsięwzięć na sieć Natura 2000 a nadrzędny interes społeczny. Analiza pojęcia "powody o charakterze zasadniczym wynikające z nadrzędnego interesu publicznego" (w:) Wspólnotowe prawo ochrony środowiska i jego implementacja w Polsce trzy lata po akcesji, J. Jendrośka, M. Bar (red.), Wrocław 2008, s. 160).

Podobnie szeroki zakres ma pojęcie „braku rozwiązań alternatywnych” zdefiniowane w orzecznictwie ETS, które przyjmuje, że "1. Przepis art. 6 ust. 4 dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory zmienionej dyrektywą Rady 97/62/WE z dnia 27 października 1997 r. ustanawia procedurę, która za pomocą wstępnego badania ma zapewnić, aby zgoda na realizację planu lub przedsięwzięcia, które nie jest bezpośrednio związane lub konieczne do zagospodarowania terenu, ale które może w istotny sposób na niego oddziaływać, udzielano jedynie wówczas, gdy ten plan lub przedsięwzięcie nie wpłynie niekorzystnie na dany teren. Zezwolenie na realizację planu lub przedsięwzięcia może zostać udzielone pod warunkiem, że właściwe władze krajowe uzyskają pewność, iż plan lub przedsięwzięcie nie będzie miało negatywnych skutków dla terenu, którego dotyczy. Ma to miejsce wówczas, gdy z naukowego punktu widzenia brak jest racjonalnych wątpliwości, że skutki takie nie wystąpią (por. pkt 19-20) 2. Okoliczność, że po jego ukończeniu przedsięwzięcie nie powodowało takich skutków jest bez znaczenia dla oceny skutków planu lub przedsięwzięcia na dany teren. W istocie bowiem to w momencie wydania decyzji o zezwoleniu na realizację przedsięwzięcia nie może ono budzić, z naukowego punktu widzenia, żadnych racjonalnych wątpliwości, co do braku możliwości wystąpienia szkodliwych skutków w odniesieniu do danego terenu (por. pkt 24)" wyrok ETS z dnia 26 października 2006 r., C-239/04, Lex, nr 224005 (Krzysztof Gruszecki, „Komentarz do art.34 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U.09.151.1220), [w:] K. Gruszecki, Ustawa o ochronie przyrody. Komentarz, ABC, 2010, wyd. II).

Z przytoczonych wyżej poglądów doktryny i orzecznictwa wynika jasno obowiązek precyzyjnego i właściwego określenia przesłanek, które mogłyby uzasadnić negatywne oddziaływanie inwestycji na Obszar Natura 2000.

Trzeba z całą stanowczością stwierdzić, że zarówno w przedstawionym Raporcie jak i załącznikach do niego brak jest choćby pobieżnych wyjaśnień dotyczących wymienionych przesłanek, a co dopiero mówić o wyczerpującym, tj. spełniającym wymogi prawa uzasadnieniu ich wystąpienia.

W żadnym też razie nie można twierdzić, że „Zmiany te mogą być zminimalizowane przez odpowiednią rekultywację”. Taki lakoniczny komunikat nie spełnia ustawowego obowiązku wynikającego z ustawy o ochronie przyrody.

W związku z powyższym należy stwierdzić, że brak jest uzasadnienia prawnego dla projektowanej lokalizacji bloków 5 i 6, a ich planowane posadowienie będzie naruszało przepisy wymienionej wyżej ustawy.
